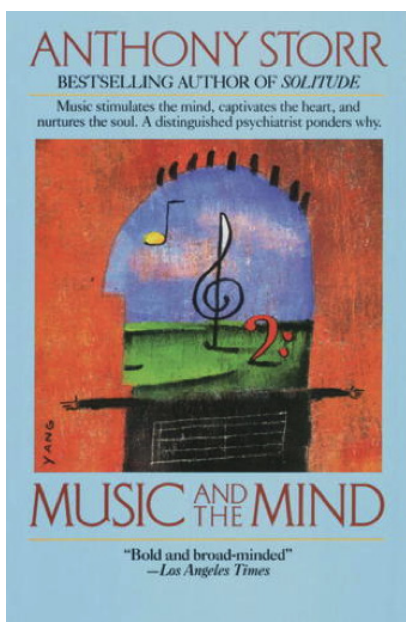

Ana Marija PAVLIČ

Povzetek knjige Anthonyja Storra: Glasba in um***Review of the book of Anthony Storr:
Music and the Mind***

Harper Collins Publishers, London, 1997, žepnica, 212 strani
ISBN 978-0-00-686186-7

Anthony Storr je bil rojen leta 1920 in se je izobraževal v Winchesteru, na Christ's College v Cambridgeu. Doktoriral je leta 1944 in potem specializiral psihiatrijo. Njegova najbolj znana dela so Skladnost osebnosti (*The Integrity of Personality* – 1960), Človeška uničevalnost (*Human destructiveness* – 1972), Jung (1973), Dinamika ustvarjalnosti (*The Dynamics of Creation* - 1972), Umetnost psihoterapije (*The Art of Psychotherapy* – 1979), Samota (*Solitude* – 1988), Freud (1989), Churchillov črni pes (*Churchill's Black Dog* – 1989) in Glinasta stopala (*Feet of Clay* – 1996). Objavljal je članke v številnih časopisih, med njimi so Sunday Times, Times Literary Supplement in Independent.

Anthony Storr je umrl leta 2001.

Knjiga, ki je prvič izšla leta 1992, obsega 9 poglavij, v katerih Storr govori o začetkih glasbe, o njenem vplivu na naše možgane in telo, o tem, kako nam glasba lahko pomaga ubežati stvarnosti, o samotnih poslušalcih in na koncu o tem, kako se nas glasba dotakne fizično, da se odzovemo z različnimi gibi.

Že ostanki risb iz paleolitika, ki so jih našli v jamah, prikazujejo plesalce. Tam so našli tudi piščalke, narejene iz kosti, ki pričajo, da so ljudje plesali na neke vrste glasbo. Kako pomembna je glasba za človeka, lahko ugotovimo na dva načina: da raziščemo njene začetke in da ugotovimo, kakšno vlogo je glasba dejansko igrala v različnih družbah in kulturah v zgodovini.

Storr dalje ugotavlja, da glasba lahko prodre v samo bistvo človeškega bitja: lahko nas pripravi do joka ali pa nas zaziblje v udobje. Glasba lahko spremeni naše celotno bivanje.

Že zgodaj so ugotovili, da je pri razumevanju na daljavo bolj učinkovit glas v obliki petja kot pa v obliki govora. Pri starih Grkih je bila glasba navzoča povsod in je bila zelo pomembna.

Na splošno pa, meni Storr, glasba bolj vznemirja tiste ljudi, ki se zanjo zanimajo in jo poslušajo z določeno mero zbranosti. Poleg svetovno znanih skladateljev kot so Stravinsky, Wagner, Beethoven, Liszt in Haydn, Storr navaja tudi znane osebnosti z drugih področij kulture in medicinskih znanosti in njihov odnos do glasbe.

Storr piše o tem, da jezik zaznavamo pretežno z levo poloblo možganov, glasbo pa z desno. Razumevanje glasbe, ki jo spremlja še besedilo, pa se odvija v desni polobli možganov.

Aristotel in Platon sta imela podoben pogled na glasbo. Platon je menil, da so tisti, ki se ukvarjajo z atletiko, bolj nasilni in necivilizirani, medtem ko so ljudje, ki jim je glasba blizu, bolj blagi.

Tako kot pisatelje so tudi skladatelje navdihovale različne dežele, po katerih so potovali. Glasba je danes na razpolago vsem, zato jo sprejemamo kot samoumevno in morda podcenjujemo njen vpliv na dobro ali zlo.

Storr govori o posameznih zvrsteh glasbe, o tem, kakšen vpliv je imela na različna področja življenja. Gotovo je res, da nas sijajno predvajanje mogočne glasbe lahko vsaj začasno dvigne, nas popelje stran od vsakdanjih skrbi in nam omogoči, da povsem ubežimo vsem našim tegobam. Storr navaja Stravinskega, ki pravi, da glasba ni neposreden način sporazumevanja med skladateljevimi občutki in njegovimi poslušalci, temveč s pomočjo glasbe izraža le svoje občutke, ki jim da določeno zgradbo in jih spremeni iz golih čustev v umetnost. Storr trdi, da glasba omogoči ljudem s poškodbami v možganih, da lahko izvršijo naloge, ki jih sicer ne bi zmogli. Prav tako lahko olajša življenje vsem, ki so čustveno moteni ali duševno prizadeti. Glasba je lahko oz. bi morala biti tisti del našega življenja, ki nam olepša vsakodnevno bivanje. Moderna tehnologija snemanja omogoča vse večjemu številu ljudi, da glasbo lahko poslušajo sami.

V dveh poglavjih nam Storr prikazuje odnos Schopenhauerja, Junga, Freuda, Ni-

etzscheja in nekaterih drugih filozofov do glasbe in do umetnosti nasploh in njihovo razmišljanje.

Glasba deluje na intelektualni in čustveni del vsakega posameznika in ustvarja povezavo med umom in telesom. Kadar pravimo, da nas glasba gane, imamo v mislih predvsem, da na nas vpliva fizično, kar ima za posledico neke vrste gibanja z naše strani. Dober primer za to so otroci, ki mahajo z rokami in se gugajo sem in tja, medtem ko pojejo, ali pa odrasli obiskovalci koncertov, ki se le s težavo brzdajo, da ne bi spremljali ritma glasbe z gibanjem.

Storr zaključuje knjigo z mislijo, da nas glasba dviga, prinaša nekaj čarobnega v naše življenje in mu daje smisel. Mogočna glasba živi dlje kot njen skladatelj. Vsi, ki jo ljubijo, se vedno znova vračajo k njej v tem nepredvidljivem svetu. Glasba je vir harmonije, vznemirjenja in upanja, ki nas nikoli ne pusti na cedilu.

Za Storra je tako kot za Nietzscheja glasba "nekaj, zaradi česar je na zemlji vredno živeti." Na edinstven način je obogatila njegovo življenje. Glasba je nenadomestljiva, transcendentalna milost, ki si je ne zaslužimo.
